

8 1124.

78

DE
DUBIIS JURAMENTORUM FORMULIS,

1702, 4.

Ex Principiis Juris Naturæ
SUB PRÆSIDIO

DN. SAMUELIS FRIDERICI

WITTENBURG /

J. U. D. Ejusdem ac Historiar. Prof. Publ.
& Athenæi Inspectoris,

Fautoris & Studiorum Promotoris æternum
colendi

ad d. III. Aug. A. O. R. M. DCCII. Hor. X.

In
Auditorio Anatomico
differet

GOTTLIEBUS SCHELGUIGIUS,
Gedanensis.

GEDANI,
Typis JOHANNIS ZACHARIÆ STOLLII,
VII.

124

DE
DUBIIS JURIS
MENTORUM FOR
MULLIS

Ex Principis juris Romani

288 FR. ERIDIO

DR. SAMUELIS RUDERICI

PROFESSORIS

J. W. D. President ac Historiae Prof. Publ.

Academiae Lipsiensis

Facultatis de Jurisprudentia

consulti

at d. ill. mag. & o. a. m. doctoris

in

Adversus

historiam

GOTTLIEBUS SCHELGIVS

Objectionum

G. E. D. A. M. 1770

Typis JOHANNIS SACHARIE STOLLII

VII

1125

8

Q. D. B. V.

Disputatio de dubiis Juramentorum formulis.

I.

SI veritas in omnium ore, & apud omnes esset fides Veritas ac fi-
 sincera, nunquam suspicari contrarium aut dubi- des juramen-
 tare de dictis & factis liceret, neq; cautione aut in- firmatur.
 securitatem nostram ullo remedio opus foret.
 sed omnia inconcussa starent, ac ex voto omnia
 cederent. Verum malitiâ hominum insurgente, aded de-
 pravata est hæc felicitas, ut ob fallendi studium, quod im-
 probi in gloriam vertunt, nunquam certi simus de nobis pro-
 missis, quin, quod res postulat, semper contrarium cogitare,
 prudentiæ argumentum occurrat. Unde non mirum, qui
 certiores esse volumus de asserta veritate, deque data fide, ut
 vinculis constringamus eum, qui nobiscum agit. Atque ex
 illis etiam juramentum est, per quod ad Deum rerum omni-
 um conscium provocamus, eoque teste ac iudice obscura ex-
 plicamus.

II. Dictum Juramentum volunt à verbo *Juro* & voca- Erymologia
 bulo *mentum* seu *mens*, quod mente adhibita quis juret. Vid. vocis Jura-
 Vorflius *de lingua suspect.* c. 22. Valla. *L. 6. Eleg. 6.* 37. Idemq; mentum &
 definitur: quod sit religiosa rei, alicujus asseveratio, in cujus realis eius de-
 majorem fidem Deus ipse ut ultor ac vindex perfidiæ invo- finisio.
 catur.

III. Licitum esse usum juramentorum ac salva conscien- Anjurare li-
 tia jurari posse, multis veritatis argumentis evincitur. Tan- citum?
 tum quod ad proximi periclitantis salutem istud vergat, & ad
 decisionem litium ac controversiarum faciat, ex his sufficere
 posset. Verum inprimis justitiam ejus manifestat, quod cum
 Numinis Divini veneratione præstetur ac ad confirmationem
 fidei & veritatis pertineat. *Genes. 24. v. 3. Exod. 22. v. 11.*
 A 2 ad

2511

ad Philipp. 1. v. 8. ad Hebr. 6. v. 16. Apocal. 10. v. 6. Ac neutiquam impugnat eandem Salvator. quando apud *Matth. V. v. 34.* inquit: *Ego verò dico vobis ne jurate omnino* siquidem ibi corruptelas Judæorum, adversus præceptum de non pejerando *Levit. 19. v. 12.* inductas, quibus non erat religioni temerariè & ex levi causa jurare. reprehendit, ac illud interpretatur, ne in cassum sive in vanum omninò juretur, nomenque Divinum temerario eorum juramento debonestetur Gerhard. *Loc. Theol. Tom. 3. de Lege moral. §. 116. seqq.* Nec Jacobus in totum juramentum prohibet *Epist. cap. 5. v. 12.* sed tantum ne sine discrimine humanis negotiis juramenta misceamus, cum multa indigniora sint, quam quibus mentio Divini Numinis addatur. Osiander. *Theol. Casual. P. 2. c. 2. p. 1020.*

An verbis
opum ad juramentum.

IV. *Mente sufficiat jurasse an verbis sit opus distinctione* expediri potest inter respectum ad Deum & respectum ad homines. Quoad Deum & in foro conscientie sola mentis oratio sufficit, quia juramentum in invocatione Nominis Divini consistit, quæ omnium perfectissimè mente peragitur, quam Deus inspicit, qui cordium scrutator est *c. 11. Distinct. 32.* Ob homines rursus discrimen jurium habendum, ita tamen ut ubique externa aliqua mentis declaratione opus sit. Equidem Jus Gentium ad juramentum præcisè verba non requirit, sed & aliud æquipollens signum, quo animi conceptus significantur, admittit. Nam cum multa intervenire possunt, quæ sermonem vel impediunt, ut absentia, vel eundem etiam inter præsentem ex certa ratione verent, non potest non scriptura, aut aliud simile Symbolum sufficere. *Serfer. de Juram. L. 3. c. 9. n. 2. Hillig. ad Donell. L. 24. c. 13. lit. B. in f. Jure positivo verba ad delationem juramenti requiruntur, eo quod juramentum non proprio ausu, sed ad specialem delationem præstandum sit L. 5. §. ult. L. 31. ff. de Jur. rejur. quæ verba præsupponit, ut de animo & voluntate de-*
feren-

1128.

8

ferentis constat. Ad præstationem verò ne quidem eo jure verbis opus est, quia etiam mutus & qui loqui nescit evidenter signis veritatem explicare potest.

V. Juramenti substantialis forma est invocatio Dei, quæ eundem, si fecerimus, adversus nos in periculum amittendæ gratiæ Divinæ & æterni exitii provocamus. Deus per illud invocandus, quia solus est omniscius ac solus omnipotens, qui internas animi cogitationes solus scrutari ac solus vindicare potest. Tantoque hinc religiosius ad jurandum accedendum est, ne petulanter & impie periculum salutis nobis accersamus.

VI. Omni verò tempore & inter omnes ferè gentes tulerunt Leges & mores, ut juramenta cum externa quadam figura & adhibitis quibusdam solennitatibus peracta fuerint. Apud Ethnicos à solenniter jurantibus Altare tangebatur, cujus solennitatis meminit Virgilius *Lib. 12. Æneid.*

Forma juramenti accidentalis.

Tango aras, mediosq; ignes & Numina testor.

In ferendis quoque fœderibus Lapides manu tenebant, uti de fœdere jurato Romanorum & Carthaginensium tradit Polyb. *Lib. 3. histor.* cujus verba citat Petr. Gregor. Tholosan. *Synagm. Jur. Univ. Lib. 50. cap. 8. n. 5. add. c. 10. C. 22. qu. 5.* De Indorum more hodierno jurandi vid. Gröben in *der Obi-nätschen Reisebeschr. cap. 4. p. 33. & c. 5. in f.* Apud Judæos in juramenti tactus observatus fuit, veluti constat de Abrahamo jam morti vicino, qui à servo suo juramentum exigebat, manu sub fœmore suo posita, præstandum *Gen. 24. v. 2. seq.* & de Josepho, qui pari ratione Jacobo jurabat *Gen. 47. v. 29. conf. Setzer. de Juram. Lib. 1. c. 15. c. 12.* Christianis olim fuit solennitas, quod in templis vel S. Sanctis Oratoriis certis & solennibus verbis ac tactis sacris scripturis jurarent. *L. 12. s. pen. C. de Reb. Cred. Nov. 74. c. 5. Nov. 123. c. 7. c. 13. C. 2. qu. 4. c. 6. 9. C. 1. qu. 7.* quæ hodiernum apud Pontificios præ-

150

præfertim nondum ab usu recessit. Ex recentioribus moribus invaluit, ut mares erectis duobus prioribus digitis manus dextræ, foeminae verò apposita ad pectus dextra conceptis certis verbis jurent Wesenb. in Parat. ff. tit. de jurjur. n. 6. Quibus accedit seria judicis admonitio de perjurio vitando, & si quæ aliæ solennitates, quæ receptæ sunt.

Quare solennitates ex-ternæ ad illud requiruntur.

VII. Cum his solennitatibus præstitum juramentum dici consuevit solenne, corporale ein zierlicher / Cörperlicher / leiblicher gelehrter Eyd / quod coram judice imprimis obinet, ita ut non valeat, si alia ratione juratum sit. Verum omnes hæc solennitates ad substantiam juramenti nihil faciunt, neque majorem vim eidem tribuunt, quæ sola in Invocatione Numinis Divini consistit. Jure saltem positivo additæ sunt, ut hominibus majorem Religionem injiciant, quæ dum in sensus vehementius penetrant, etiam à perfidia illos magis abstrahunt Balduin de Casib. cons. Lib. 2. c. 9. Nos verò hic à consideratione harum solennitatum immunes præstabilimur, qui de formulis juramentorum ex jure Naturæ deducendis occupati sumus, quod illas ignorat.

Ad cuius religionem formula juramenti accommodatur.

VIII. Præcipuum Juris Naturæ dictamen est, ut juramenti formula accommodetur ad religionem illius, quam circa Deum fovet, qui jurare debet. Cum enim per juramentum gloria tribuenda Deo omniscientiæ ac omnipotentia, & idem ob perjurium metuendus ut gravissimus vindex, frustra quis jurando adigitur per Deum, quem non veneratur, adeoque nec metuit. At nemo per Deum jurare se putat sub alia formula, aut sub alio nomine, quam quod suæ i. e. ex opinione jurantis veræ religionis præceptis continetur.

Formula juramentorum certa vel dubia.

IX. Sunt verò Juramentorum formulæ quædam aded certæ, ut constet verè juratum esse, quædam verò dubiæ, quæ indagacionem requirunt, an sub illis juratum sit. Certarum

tarum species est & quod reverâ juramentum præstitum sit, si dicatur: *ita me Deus adjuvet, Deus me perdat, Deus sit testis, Deus sit vindex.* H. Grot. *de Jure B. & P. L. 2. c. 13. §. 11.* Sed de his, cum extra aleam dubitationis sint, hic nobis sermo non erit, saltem de illis hic tractandum veniet, quæ an juramentum inducant, dubitationem quandam pariunt.

X. Ergo si juraturus, intentione & animo ad jurandum *An inferu...* accedens, non aliis verbis conceptis utatur, quam verbo: *Ego juram. Ver- juro,* quia invocationem Nominis Divini non præ se fert. *du- ba Ego juro.* bium excitat, an juramentum sit? sed tamen esse tale evincitur, quia actus Deum invocandi momentaneus est, qui ambagibus non indiget Dn. Becmann. *Conspect. Polit. cap. 6. p. 28.* Juramentis insuper simplicitas maximè conveniens, dum nobis cum Deo negotium sit, qui Ens est simplicissimum.

XI. Non juratum est ab eo, qui verba protulit: *Hoc fa- An illa: hoc ciam, Deus me adjuvet, aut si Deus me adjuvet,* quia ad jura- *faciam Deus* mentum non quælibet invocatio Dei sufficit, sed, ut sub ea *Deus me adjuvet.* tanquam vindex & ultor perfidix invocetur, requiritur. Votum istiusmodi verbis conceptum esse constat, quod à juramento ita differt, quod homo per votum Deo aliquid observandum promittat, & propterea ejus obligatio ex fidelitate per promissionem Deo factam descendat; per juramentum verò, quâ tale Deo nihil, sed saltem nomen ejus ad promissionem confirmandam assumat & invocet, adeoque nec obligatus fiat ex quadam fidelitate, sed solum reverentia Divini Nominis, quam homo ipsi exhibere tenetur vid. Laymann. *Theol. moral. Lib. 3. tit. 4. c. 2. n. 1.* Franzk. *Lib. 2. Resol. 1. n. 24.*

XII. Per animam suam qui jurat: *bey meiner Seelen/ bey An vero meiner Seelen Seligkeit. Item ich wil nicht in Gottes Reich per animam kommen/ sein Angesicht nicht schauen.* si fiat deliberatè, & *salutem dicta* res exigat juratam fidem, verâ formulâ juravit, quia in vindicem animæ directè Deum invocat, à quo salus animæ & reliqua

7511

reliqua hæc beneficia dependent, quibus ipse solus tanquam omnipotens iudex jurantem privare potest 2. ad Cor. 2. v. 1. L. 33. ff. de Jurejur Amelius de Consc. cap. 22. n. 15. Nec morvet moralis ratio, jacturam animæ provocari, quam nemo cupit. Nam nulla hic injuria aut animæ jactura à juramento metuenda, sed à perjurio, quod qui committit, ultrices Dei flammæ expetit.

An assertio per Evangelia.

XIII. Juramentum non esse assertionem per Evangelia factam, quin illam peccatum involvere, aliqui existimant. Setser. de juram. L. 1. c. 15. n. 38. Balduin. de Cas. Consc. c. o. 2. d. 1. r. Non putamus sententiam hanc veram esse, quia hoc casu Evangelium tanquam medium & instrumentum salutis indigitatur, & cum Deo principali causa conjungitur. Evangelio enim disertè vis salvifica tribuitur ad Rom. 1. v. 10. 1. Cor. 1. v. 13. & per formulam ejus hoc sensu juratur, quod si jurans fallat, nec Deum velit habere propitium nec Evangelium Organum suæ salutis. Quo circa & passim in Imperio apud illos qui superstitioni Pontificiæ dudum valledixerunt, formula illa jurandi: Als mir Gott helffe und sein heiliges Evangelium in Ord. Cam. Imper. de A. 1555. P. 1. iii. 58. usque 85. sancita retinetur.

An que loco juramenti facta.

XIV. Equè asseverationem loco juramenti factam aut Cydesstatt naturam juramenti non habere putant aliqui, sed tantum esse majorem & firmiorem alii promissionem. Verius est etiam huic assertioni vim juramenti non deesse, quia mens utriusque est tam promittentis quam stipulantis, ut sit pro juramento, qui promisso volebant addi firmiorem fidem Mey. P. 1. Dec. 146. Wurmser Exerc. Academ. 8. qu. 8.

An per verbum æternæ veritatis.

XV. Verba in enuntiationis confirmationem prolata beyim Wort der ewigen Wahrheit quo verbo æternæ veritatis Dei filium, Patris verbum consubstantialia vulgo intelligunt.

gunt, *Joh. 1. v. 1.* verum juramentum sapere, prorsus dubio caret, aded ut absque nota impietatis & illæsaræ conscientiarum ejusmodi promissioni nemo contravenire queat. Nihilominus quia absque solemnitate verborum ista enuntiatio facta: virtutem juramenti ei quidam denegant vid. *Layman d. l. Lib. 4. tit. 3. c. 20.* Quibus tamen satisfacit, quod non ritus solennes ac ceremoniarum, sed obtestatio Numinis Divini vinculum juranti injiciat.

XVI. Assertiones: *Hey meinem guten und reinen Gewissen / auff mein Blut / ic. ich nehme es auff meine Heimfarth / vos assertio- will darauff Leben und Sterben / nehme es auff mein Christli- ches Gewissen / item ich will darauff das Heilige Abendmahl nehmen / formulas esse.* in quibus tantum vehementes obtestationes ponuntur, non verò juramentum continetur, quia nominis Dei neque explicitè neque implicitè fit invocatio non pauci statuunt vid *Gerhard Loc Theol. tom. 2. de Leg. moral. §. 119. Lauterb. de Juram. th. 23.* Existimamus in foro conscientiarum ex his formulis aliquem æquè ac ex alio juramento obligari, quia illis unicè provocatur ad eum, qui conscientias novit, illisque dominatur, quique solus vitam & mortem in arbitrio habet. Nam cum per istiusmodi obtestationes obsignatur res, neminem alium bonæ conscientiarum testem producere possumus, quam Deum, & neminem prævæ conscientiarum vindicem habere, quam eundem, quod in quovis juramento obtinet. Ut tamen, ratione fidei quoad forum externum, personæ vitam ante actam probè exploremus, nam facinorosis ex illis formulis nulla fides dari potest, ac illis qui in agone mortis cum anima agunt, & talia enuntiant *Brunn. ad L. 6. C. de Probat. n. 11. seqq.*

XVII. In foro humano, si illustres personæ promiserint per verba *Aus si persö- bey Fürstlichen / Gräflichen / Herrlichen oder Adlichen Ehren und Treu- na illustres juramento æquipollentem promissionem præstitam esse, passim con- promiserint stat. Accedit his promissionibus virtus juramenti ideo, quia hæc per sub fide, sonæ*

sonæ nihil honestius reputant, quam quo majori fide fulgeant, unde illam etiam in præsentî negotio exuberare, ista assertione indicant. Verum inspectâ formulâ, à qua omnis efficacia juramenti provenit, & quæ in rem sacram concepta esse debet, apparet prolationi talium verborum non inesse juramentum, unde ita dicens, sed non promissum servans, etiam perjurus non erit. Et quamvis sub fidei interpositione, etiam nomen Dei implicite invocetur, hoc tamen de fide salvisca tantum obtinet, non de politica, quæ hic saltem interponitur.

An per creaturas jurare liceat.

XVIII. Cum supra Deum nihil sit majus, satis liquet omnes illas formulas vim juramenti nullam habere, quando juramus per creaturas Angelos, coelum, terram & alias ut olim veteres de quibus Juvnal. Satyr. 13. v. 78. seqq.

*Per solis radios, Tropejagne fulmina jurat;
Per Marii fræneam & Cyrrhei spicula vasis
Per salamos venaricis, pharetramque puellæ
Perque iunum, Pater Egei Neptunæ, tridentem
Addit & Herculeos, arcus hastamque Minerva,
Quicquid habent telorum armamentaria cæci.*

Add. N. 58. P. 3. & Martial. Lib. 3. Epig. 81. Quando verò Socrates jurabat per canem, anserem & alias res vilissimas, non jurabat per eos ut deos, sed ne per deos juraret, & ut exprobraret gentibus pravum illum morem, quo juramenta in ornamentum & supplementum sermonis velut adhibebant Pufend. de J. N. & G. L. 4. c. 2. §. 3. Eoque simul patet, nec execrationes, quibus rem nobis charissimam devovemus, ut liberos, cognatos, patriam esse juramentum, quia saltem testamur, nos in fide data tam certò permansturos, quam omninò desideramus vitam & salutem Patriæ ac propinquorum salvam esse Dn. Vitrii Instit. Jur. Nat. & Genr. L. 2. cap. 13. qv. 18. Henniges. ad Grot. L. 2. c. 13. §. 11.

An per salutem Principis.

XIX. Per Principis salutem juratum fuisse protestant fidelium exempla. nam Josephus jurat per Pharaonem Genes. c. 42. v. 15. David per animam amici sui Jonsthan l. Sam. 20. 3. add. 2 Sam. 14. 19. & c. 25. 21. Et Jus Romanum quoque meminit hujus formulæ, quando Imp. Arcadius & Honorius violentam transactionem per salutem Principis solidatam jubent punire in L. Si quis major. 41. C. de Transact. Verum adhuc ista formula procul est à vero juramento, quòd species cultus divini esse debet. Ideoque nec illa exempla ex Sacris prolata speciem juramenti retulerunt, sed tantum obtestationis, in quæ per com.

1129
8

comparationem quandam gratissimæ personæ contestati, ut vita Pharaonis aut salus Principis ipsius fuit cordi, ita cura cordique illis quoque esse veritatem in illa re dicendi Osiand. *ad Gros. d. l. §. 11. verb. Sic Josephus.* Ab aliis verò gentibus hic mos servatus, quod multi serio aut saltem per adulationem voluerint videri se Principis salutem propriam anteferre, adeoque majori religioni ducere, iram deorum in istius quam proprium caput devolvere Pufend. *d. l.*

XX. Gentilibus olim usitatum fuisse, jurare per genium Principis i. e. fictitium Numen Principis, Christianos autem in hanc formulam Principi nunquam induci potuisse constat ex Tertull. *c. 32 Apologes.* Euseb. *3. rare prohib. Hist. Eccles. 14.* quia fuit idololatriæ species jurare per istum genium, tanquam divinitatis participem, & proinde occultorum testem ac fraudis vindicem. Neque contrarium hujus probare videtur Jus Romanum in *L. 13. §. fin. ff. de Jurejur* sed tantum servare jubet id quod ita juratum ob opinionem jurantis, qui dum quantum in ipso fuit, verè jurare voluit, ut hinc non aliter, ac si verè jurasset, eum obligatum jubeat Mollenbec *Diff. de Genio. Princip. aph. 13.*

XXI. Utrum tamen ille, qui falsos Deos pro vero colit, & jurat per Jovem, Saturnum, Martem &c. tanquam ex vero jaramento obli- getur, disquiritur? dubitandi causa est, quod istud non sit propriè jura- mentum, unde non entis nullæ possunt esse affectiones. Verum quia erro- res quoque conscientia obligat, nihilominus istud juramentum erit obligatorium, & secus faciens perjurium committet. Sub quo cu- que enim speciali conceptu habuit talis jurans generalem Dei cognitionem ante oculos, adeoque dum sciens pejeravit, Divinæ Majestatis reveren- tiam, quantum in se, violavit. Et verus Deus illud perjurium in sui injuri- am id factum interpretatur Grot. *de Jure B. & P. L. 2. c. 13 §. 12.*

XXII. Unde fluit si Christianus cum gentili tractat magnum negotium, quod juramentum à Gentili exigit, posse illum salva conscientia id sub ista formula admittere, Equidem conducibilis est, ut Christianus sub generali invocatione Creatoris coeli & terra, quem gentiles etiam ex Lumine rationis agnoscunt, deferat gentili juramentum Dunte *de Castib. cons. cap. 10. sect. 1. qu. 52.* at si ita jurare nolit, accipiat Christianus juramentum quale habere poterit, vid. *supra §. 8.* Alioquin eveniret, ut jurantes per verum Deum in quem non credunt, facilius fallerent, quam si jurant per id quod credunt, Deum *c. 16. in §. G. 22. qu. 1.* Osiander *Theol. Cas. p. 1033.* Vitriar *c. l. qu. 20.* Ex quibus

causis non dubitat Romanus Imperator admittere Turcam jurantem per Mahumedem in foedus contractum. Speidel *Specul. voc. Bündniß.*

Quae verba
non inferant
juramen-
tum?

XXXIII. Omni caret dubio, non esse juramentum execrationes, quibus quis dira mala imprecatur in vitam aut famam suam, quia desistuntur obtestatione Numinis. Hinc si puella dicat: nisi tibi nupsero, Diabolus me abripiet, juramentum non erit Franck *ad ff. tit. de jurej. n. 33.* Nec erit, si dictum: nisi hoc servavero ich wil nichtß Werth seyn / ich wil ein Schelm seyn Lauterb. *Comp. J. Rom. p. 174.* Verba omnia alioquin juratoria, sed ex prava consuetudine aut iraprolata, juramentum non sunt, sed juxta illud ex Euripide desumptum,

Jurata lingua est, mente juravi nihil.

Omnia itidem verba aut saltem enuntiativa, aut per jocosum prolata, aut quibus quis alteri juraturo prae sine intentione jurandi, juramentum non inferunt Kulpif. *Coll. Gros. Exerc. 7. sb. 1.*

Effectum Ju-
ramenti.

XXIV. Quaecunque verò formula juraverit quis, si verum juramentum contineat, etsi fortè in foro humano excusationem præbeat, vim tamen omnem in conscientia obtinet, si non evadat vinculum iniquitatis *c. 18. X. de jurej. c. 2. de Pañ. in 6.* Ea est ut exsolvamur obligationem Deo & hominibus quaesitam, & sentiamus, alioquin ex perjurio commissio adversus nos divinam vindictam paratam fore Amel. *de Consc. lib. 4. c. 22. n. 27.* Tholosan *Synagm. Jur Univ. Lib. 50. cap. 7.*

Contra illud
opus relaxa-
tione.

XXV. Remedium tamen superest, ut si causa gravis servare juramentum impediat, jurantem superior absolvat ab illo. Sed solus hic, non privatus vinculum jurantis relaxare poterit; quod quia is summam potestatem habet in ejus personam, sic & in ejus verba & obligationem ex juramento ortam. Post hanc relaxationem non amplius periculum perjurii timendum erit, cum à jurante approbatio superioris tanquam conditio supposita. Imò nec ipse superior, rescindendo juramentum peccati notam contrahet, qui jure suo utitur, non concedendo, ut actu jurantis potestas sua aliquid detrimenti capiat Pufend. *L. 4. c. 2. §. 24. Less. de J. & l. L. 2. c. 42. Dub. 12.*

Maledicta
non sunt im-
punita.

XXVI. Quibus autem verbis non juratum, sed quæ solo sensu evim juramenti non contrahunt, in grave tamen peccatum cedunt, quia Nomen Dei in vanum assumitur, & non relinquet impunem Jehovah eum, qui nomen ejus parum reverenter usus pavit *Exod. 20. v. 7. Dent. §. v. 12.*

TANTUM.]

ULB Halle

3

004 821 785

sb.

V017

DE

8 1124.
17.02.4.
DUBIIS JURAMENTORUM FORMULIS,

Ex Principiis Juris Naturæ
SUB PRÆSIDIO

DN. SAMUELIS FRIDERICI
WITTENBERG/

J. U. D. Ejusdem ac Historiar. Prof. Publ.
& Athenæi Inspectoris,

Fautoris & Studiorum Promotoris æternum
colendi

ad d. III. Aug. A. O. R. M. DCCII. Hor. X.
In

Auditorio Anatomico
differet

GOTTLIEBUS SCHELGUIGIUS,
Gedanensis.

GEDANI,
Typis JOHANNIS ZACHARIÆ STOLLII.
VII.